

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΝΔΟΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δοθούν οι ορισμοί των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. «πραιτωριανοί»,
- β. δικομματισμός,
- γ. ομάδα Ιαπώνων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α) Αντίθετα με άλλες χώρες της Ευρώπης, στην Ελλάδα στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα προέκυψαν ταξικά κόμματα.
- β) Από το κίνημα στο Γουδί έως τη συνταγματική κρίση του 1915, μεταξύ των αντιβενιζελικών κομμάτων το ραλλικό κόμμα είχε τη μεγαλύτερη εκλογική βάση, και έτσι αποτέλεσε τον πυρήνα των Αντιβενιζελικών.
- γ) Ο εθνικός διχασμός έφτασε στο αποκορύφωμά του με την απόπειρα δολοφονίας του Ελευθερίου Βενιζέλου και τη δολοφονία του Ίωνος Δραγούμη, το 1920.
- δ) Το Σ.Ε.Κ.Ε. έως το 1919 ήταν υπέρ της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.
- ε) Αμέσως μετά την ήττα στη μικρασιατική εκστρατεία, επενέβησαν στην πολιτική ζωή αντιβενιζελικοί αξιωματικοί που ηγούνταν στρατιωτικών σωμάτων τα οποία επέστρεφαν από το μέτωπο.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Πώς εκφράστηκε πολιτικά η συνολική δυσaréσκεια της νέας γενιάς απέναντι στον Όθωνα και στο πολιτικό σύστημα περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850, με ποια αιτήματα και από ποιους;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν η απτή πραγματικότητα της Μεγάλης Ιδέας στις αρχές του 20^{ου} αιώνα (μονάδες 7) και ποια ήταν η τελευταία πράξη της (Μεγάλης Ιδέας) (μονάδες 6);

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις και λαμβάνοντας στοιχεία από τα ακόλουθα παραθέματα, να παρουσιάσετε τον τρόπο οργάνωσης της εξουσίας το 1822 σύμφωνα με το «Προσωρινόν Πολίτευμα» της Επιδαύρου καθώς και τις εξελίξεις από τη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους μέχρι το τέλος του δεύτερου εμφυλίου πολέμου.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 1

Το Σύνταγμα της Επιδαύρου έθεσε τας βάσεις της οργανώσεως της νέας, εθνικής, εξουσίας ως εξής: α') Η «Διοικήσεις» σύγκειται εκ δύο σωμάτων, βουλευτικού και εκτελεστικού, τα δύο δε αυτά σώματα «ισοσταθμίζονται με την αμοιβαίαν συνδρομήν των εις την κατασκευήν των νόμων, διότι ούτε αι του βουλευτικού αποφάσεις έχουνσι κύρος νόμου άνευ της επικυρώσεως του εκτελεστικού σώματος, ούτε τα σχέδια νόμων όσα προβάλλονται παρά του εκτελεστικού εις το βουλευτικόν έχουνσι κύρος αν δεν εγκριθώσιν από το βουλευτικόν σώμα». Ιδρύθη τουτέστιν αντιπροσωπευτικόν σύστημα, συγκείμενον εκ μιας βουλής, και αφ' ετέρου πολυπρόσωπος ανωτάτη Αρχή της εκτελεστικής εξουσίας, εις τα δύο δε αυτά όργανα εν συμπράξει ανετέθη η νομοθετική εξουσία. Ειδικώτερον εις την εκτελεστικήν εξουσίαν εχορηγήθη δικαίωμα κυρώσεως των νόμων –απόλυτον veto- χωρίς ν' αναγνωρισθή εις αυτήν δικαίωμα διαλύσεως της Βουλής. β') Το δικαστικόν «είναι ανεξάρτητον από τας άλλας δύο δυνάμεις, του εκτελεστικού και του βουλευτικού».

Α. Σβώλου, Τα Ελληνικά Συντάγματα, σ. 63.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 2

Η πρώτη περίοδος του εμφυλίου ξεκινά σαν σύγκρουση του στρατιωτικού κόμματος της «μαχαιοκρατίας», που αντιπροσωπεύεται κυρίως από τον Κολοκοτρώνη, με το κόμμα των πολιτικών, «των καλαμαράδων», [...] και λήγει κατά τα μέσα του 1824 με την επικράτηση των πολιτικών, κυρίως των δυνατών προκρίτων της Αχαΐας Ανδρέα Ζαΐμη και Ανδρέα Λόντου που επηρεάζουν την κυβέρνηση Α. Κουντουριώτη.

Α. Βακαλόπουλος, Νέα ελληνική ιστορία 1204-1985, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 185- 186.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 3

Μετά τον Μαΐο του 1824, διάφοροι Πελοποννήσιοι ηγέτες άρχισαν να καλούν σε ανταρσία. Την ίδια στιγμή οι αντίπαλοί τους, με επικεφαλής τους αδερφούς Κουντουριώτη και τον Ιωάννη Κωλέττη, προσπαθούσαν να εντάξουν στο στρατόπεδό τους Στερεοελλαδίτες οπλαρχηγούς με επιστολές σαν την παρακάτω (πιθανόν συντάχθηκε από τον Ι. Κωλέττη).

Οι Μοραΐτες ελύσσαξαν από τα πολλά πλούτη, τα οποία ήρπασαν από τους Τούρκους, [...] και προσπαθούν ν' αντικαταστήσουν [...] τους μπέηδες και τους αγάδες. Και σεις τρέχετε αυτού χωρίς ψωμί, χωρίς τσαρούχι, χωρίς φορέματα, με μίαν παλαιοκάπαν, καταβασανίζεσθε. Τι λοιπόν περιμένετε; Άλλην αρμωδιοτέραν και ευτυχεστέραν διά σας περίστασιν δεν θέλει εύρετε ποτέ, δια να πλουτίσετε μεγάλοι

και μικροί. Τώρα άνοιξαν διά σας δύο πηγαί πλούτου, οι λίρες του δανείου και τα πλούσια λάφυρα του Μωρέως.

Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάσταση,
εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 1959- 1960, τομ. 4, σελ. 509.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τα στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται να αναφερθείτε στο μεταρρυθμιστικό έργο του Ελευθερίου Βενιζέλου το 1911 με τις 53 τροποποιήσεις και τους 337 νέους νόμους που ψηφίστηκαν.

Μονάδες 25

ΠΗΓΗ 1

Το Σύνταγμα δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και τέθηκε σε ισχύ την 1-6-1911. Από τις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις οι σημαντικότερες ήταν οι ακόλουθες: ανάθεση του ελέγχου του κύρους των βουλευτικών εκλογών όχι πλέον στη Βουλή αλλά σε ειδικό δικαστήριο, ελάττωση της απαιτούμενης ηλικίας των εκλόγιμων ως βουλευτών από το 30ό στο 25ο έτος, αποκλεισμός των στρατιωτικών από τη δυνατότητα να εκλέγονται βουλευτές και καθιέρωση του ασυμβίβαστου της ιδιότητας του βουλευτή προς ορισμένες ιδιωτικές θέσεις σε επιχειρήσεις, απλούστευση της νομοθετικής διαδικασίας, καθιέρωση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων, κατοχύρωση της δικαστικής ανεξαρτησίας και πληρέστερη διασφάλιση των ατομικών ελευθεριών και ιδίως της προσωπικής ελευθερίας και ασφάλειας, της φορολογικής ισότητας, του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι και του ασύλου της κατοικίας [...].

Θεσπίστηκαν επίσης η διεύρυνση των περιπτώσεων για τις οποίες ήταν επιτρεπτή η αναγκαστική απαλλοτρίωση, η καθιέρωση της υποχρεωτικής στοιχειώδους εκπαίδευσης με δωρεάν παροχή καθώς και η απλούστευση των διαδικασιών αναθεώρησης του Συντάγματος [...].

Με το σύνταγμα του 1911 ο Ελευθέριος Βενιζέλος δεν κατάφερε μόνο να «εγκοιτώσει*» θεσμικά την ακαθόριστη κίνηση του 1909», αλλά επιπλέον να μετατρέψει το αόριστο αίτημα για αλλαγές σε μια μακρόπνοη αξίωση: να επιβληθεί το κράτος δικαίου σε μια κονιορτοποιημένη κοινωνία που μαστιζόταν από προνόμια, εύνοιες και την αθέμιτη συναλλαγή στη δημόσια διοίκηση, ενώ το κράτος θεωρούνταν το «φρούριο» που έπρεπε να καταληφθεί με «γιουρούσι».

«Η Συνταγματική Μεταρρύθμιση» του Γιώργου Αναστασιάδη
Ιστορικά Ελευθεροτυπίας, τεύχος 92, 19 Ιουλίου 2001.

*εγκοιτώσει: θέσει σε πλαίσιο

ΠΗΓΗ 2

Η έκταση των νέων συνταγματικών διαρρυθμίσεων [...] δεν μετέβαλαν ούτε τη μορφή του πολιτεύματος, ούτε την οργανωτική δομή της πολιτείας. Η κατοχύρωση των ατομικών δικαιωμάτων και η καθιέρωση νέων κανόνων στην άσκηση της κρατικής εξουσίας αποτέλεσαν τον καθοριστικό γνώμονα της αναθεωρήσεως του 1911: Ενίσχυση και προστασία των ατομικών ελευθεριών, της ιδιοκτησίας και της ελευθερίας του τύπου με την παροχή περισσότερων νομικών

εγγυήσεων απέναντι στην κρατική αυθαιρεσία, [...] καθιέρωση της δωρεάν παρεχόμενης υποχρεωτικής στοιχειώδους εκπαίδευσης, [...] διευκόλυνση των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων για την εισαγωγή καλύτερου εκλογικού συστήματος, [...] απομάκρυνση των στρατιωτικών από την ενεργό πολιτική και καθιέρωση του ασυμβίβαστου του βουλευτικού αξιώματος και των ιδιωτικών έργων, [...] επανίδρυση του Συμβουλίου της Επικρατείας ως διοικητικού δικαστηρίου και σώματος εντεταλμένου να επεξεργάζεται τις προτάσεις νόμων [...]. Η γενικότερη αυτή κατεύθυνση έφερε τη σφραγίδα των ιδεολογικών αρχών και της πολιτικής τακτικής του Ελευθερίου Βενιζέλου [...].

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους,
Νεώτερος Ελληνισμός από το 1881 ως το 1913,
τ. ΙΔ΄, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2002, σ.276.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!